

Kronika.

Nowemiasto dnia 6. sierpnia 1934 r.

KALENDARZYK:

Dziś: Przemienienie Paskie. - Sykstusa,
Jutro: Kajetana
Środa: Cyrjaka, Emiljana.
Dziś: Wschód słońca o godz. 4.04.
Zachód słońca o godz. 7.21.

Osobiste.

Nowemiasto. W miejsce p. por. Czerwińskiego, który został przeniesiony do Korpusu Ochrony Pogranicza, Pow. Komendę P. W. i W. F. tutejszego powiatu objął z dniem 3 b. m. p. porucznik Duleba Jan.

Lubawa. Kierownictwo tutejszej szkoły powszechnej objął z dnim 1 sierpnia 1934 r. p. Anzelm Żelazny, który został przeniesiony z Chelмна.

Nowy rok szkolny rozpoczyna się 20 sierpnia.

Dowiadujemy się, że kwestja przedłużenia tegorocznych ferij letnich w szkołach powszechnych i średnich nie jest aktualna. Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego tą sprawą nie zajmuje się. Wakacje szkolne zakończą się zatem według pierwotnego planu, dnia 20 sierpnia i tego dnia rozpocznie się w szkołach powszechnych i średnich nowy rok szkolny.

Jakie podatki należy płacić w sierpniu?

Ministerstwo Skarbu przypomina płatnikom podatków bezpośrednich, że miesiącu sierpniu płatne są następujące podatki:

1) do 15 sierpnia — zaliczka miesięczna na podatek przemysłowy od obrotu za r. 1934, w wysokości podatku przypadającego od obrotu, osiągniętego w mies. lipcu br. przez przedsiębiorstwa handlowe 1 i 2 kategorii i przemysłowe 1 i 2 kategorii, prowadzące prawidłowe księgi handlowe oraz przez przedsiębiorstwa sprawozdawcze;

2) do 31 sierpnia — państwowy podatek od nieruchomości miejskich i od niektórych budynków w gminach wiejskich wraz z dodatkiem kryzysowym za 2 kwartał 1934 r.

3) do 31 sierpnia — podatki od lokali i od placów budowlanych na 3 kwartał 1934 r.

4) do 31 sierpnia — nadzwyczajna danina majątkowa przez płatników 3 grupy kontyngentowej (nieruchomości miejskie oraz budynki wiejskie niezwiązane z gospodarstwem rolnym);

5) do 15-go sierpnia — zaliczki miesięczne na poczet nadzwyczajnego podatku od dochodu osiągniętego przez notariuszy (referentów), pisarzy hipotecznych i komorników w mies. lipcu 1934 r.

6) do 5 sierpnia — podatek od energii elektrycznej, pobrany przez sprzedawcę energii elektrycznej w czasie od 16 do 31 lipca br.; do 20 sierpnia — tenże podatek, pobrany przez sprzedawcę energii elektrycznej w ciągu pierwszych 15 dni sierpnia br.;

7) podatek dochodowy od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę, wraz z dodatkiem kryzysowym — w terminie do dnia 7 po dokonaniu potrącenie podatku.

Na powodzian.

Nowemiasto. Urzędnicy tutejszego Urzędu Skarbowego jak również pracownicy tutejszego Urzędu Pocztowego nie pozostali w tyle w szlachetnym wyścigu ofiarności całego społeczeństwa na rzecz powodzian.

Wszyscy Urzędnicy Urzędu Skarbowego opodatkowali się na rzecz powodzian w wysokości 1 proc. brutto od poborów miesięcznych w ciągu 3-ich miesięcy; pierwsza rata w wysokości 53 zł 55 gr została przekazana pod adresem komitetu.

Pracownicy Urzędu Pocztowego złożyli na fundusz pomocy ofiarom powodzi 109,50 zł.

Konkurenci Monopolu Tytoniowego.

Nowemiasto. Jak się dowiadujemy, zostały ostatnio przeprowadzone dochodzenia w sprawie nielegalnej plantacji tytoniu. Doprowadziły one do wykrycia kilku takich plantacji w naszym powiecie, którzy za nikłe korzyści z plantacji tytoniu, będą musieli odpowiadać sadowo, narażając się niepotrzebnie na surowe sankcje.

Nowemiasto. Za nielegalne nprawianie handlu domowego, bez posiadania licencji i świadectwa przemysłowego oraz zezwolenia Dyrekcji ceł, przytrzymany został niejaki Adamski Fr. z Bydgoszczy, który po spisaniu protokołu został zwolniony.

Zebranie Stow.

Nowemiasto.

Powiat lubawski

uroczyście powitał braci z za kordonu.

Jamielnik, dnia 5. 8. br. Wczoraj wieczorem przeżywaliśmy bardzo serdeczną i miłą uroczystość powitania naszych Rodaków z Prus Wschodnich, przejeżdżających na Zjazd Polaków z Zagranicy do Warszawy. Już o godzinie 8-mej wieczorem rojno i gwarno było na dworcu kolejowym, pięknie udekorowanym przez Kolejowe P. W. Zjawilo się całe nasze społeczeństwo, z p. wójtem Gawrychem, funkcyjnarjusze Urzędu Celnego z p. nac. Wiczyńskim, oraz kolejarze z p. Sękowskim na czele. Po chwili przyjechał specjalny pociąg z Grudziądza, który przywiózł liczne delegacje ze sztandarami, przedstawicielei Władz i Urzędów z p. wiceprezydentem z Grudziądza Michałowskim, kompanje K.P.W. z komendantem okręgowym oraz orkiestrą i spory zastęp członków Legionu Młodych. Wszyscy ustawili się frontem przed bramą tryumfalną, przy której miał stanąć przejeżdżający pociąg. Punktualnie o 9-tej, przybył p.p. wicestarosta Budnik w asyście Kom. Pol. Państw. Skalskiego. Widzieliśmy również przedstawi-

cieli prasy nowomijskiej, oraz gości z Nowego miasta, lek. pow. p. Dr. Jedlewskiego, pp. mec. Pruskiego i Nikodemskiego.

Parę minut później wśród dźwięków Hymnu Narodowego zajechał pociąg z drogimi Gośćmi, w ilości około 500 osób. Powitał ich pierwszy na terenie Macierzy p. wicestarosta Budnik jako przedstawiciel Rządu w bardzo serdecznych i mocnych słowach, wręczając kierownikowi wycieczki piękną wiązanke kwiatów, wznosił okrzyk na cześć p. Prezydenta Rzeczypospolitej p. Marszałka Józefa Piłsudskiego, oraz drogich Gości.

Nastąpiły dalsze przemówienia powitalne, oraz podziękowania ze strony Gości, wspólne odśpiewanie Roty i Pierwszej Brygady. Po prawie godzinnym postoju wśród serdecznego i braterskiego nastroju nastąpił odjazd do Warszawy, Uroczystość wczorajsza na długo pozostanie w pamięci naszych obywateli.

o—o

Z Lubawy.

W ostatnich czasach dochodzą nas zażalenia na złą komunikację pocztową między Nowemiastem a Lubawą i okolicą. List nadany w Nowemiście np. do Grodziczna, lub do Kulig, dochodzi do rąk adresata po trzech, a niekiedy po czterech dniach, mimo że odległość tych miejscowości od Nowemiasta wynosi kilka lub kilkanaście kilometrów, którą to przestrzeń można przebyć pieszo w dwóch lub trzech godzinach; a już absolutnie niema mowy o tem, ażeby list nadany w Nowemiście nawet express był doręczony tego samego dnia w Lubawie lub odwrotnie, mimo, że między temi miejscowościami kilka razy dziennie kursują pociągi i autobusy. Nic dziwnego, że są takie opóźnienia, gdyż poczta wykombinowała sobie, że najkrótsza droga między temi miastami prowadzi przez Działdowo i Brodnicę, i tą drogą wysyła korespondencję. Nie dziwnym się przeto, że ludność w sprawach pilnych szuka innych dróg komunikacyjnych porozumiewania się, z pominięciem poczty, a na tem sama poczta najwięcej traci. Cierpi na tem nie tylko ludność, ale również sprawność urzędów i instytucyj publicznych. Apelujemy zatem do miarodajnych czynników, aby się tą sprawą zajęły i odpowiednio ją unormowały, gdyż żyjemy przecież w wieku XX-tym.

Na powodzian.

Lubawa. Do Miejscowego Komitetu Niesienia Pomocy Powodzianom w Lubawie wpłynęły następujące datki:

- Zbiórka uliczna w niedzielę dnia 29. lipca br. 81,18 zł. Cech kowalski 5 zł. Tow. Gimn. Sokół 5 zł. Pracownicy Sądu Grodzkiego 27,75 zł. I. żeńska drużyna harcierska 3 zł. Katol. Tow. Polek 10,75 zł. Klub kręglarzy „Vivat“ 50 zł. Lubawski Młyn Parowy 100 zł. Fa Bartodziewicz i Kubica 50 zł. P.P. Jaruminowski 50 zł. Cetkowski 50 gr. Krauzewiczówna 1 zł. Swiniarski 1 zł. Kugler 1 zł. Pokoski 50 gr. Wylicie 50 gr. Drzymalski Antoni 50 gr. Malinowski Jan 1 zł. Maliszewski Augustyn wszelkie potrzebne druki, ulotki it.d. Spiżewski Jan 5 zł. Umiński Jan 5 zł. Bern. 1,50 zł. Jagusch 2 zł. 2 zł. Ba... Suder 50 gr. Krasiński

Dalsze pokwitowania w następnych nr. Komitet Niesienia Pomocy Powodzianom Przewodniczący Sekretarz W. Dak... L. Matusz...

Straszne skutki burzy

Józef i Sendzicki Aleksander, robotnicy z Szafarni, oraz Dobrowolski Władysław z Nielbarka.

Pozatem porażone zostały dwie osoby, bracia Stanisław i Franciszek Trzaskawscy z Nowogodworu, których stan zdrowia jednak nie budzi obaw. Pomimo natychmiast sprowadzonej pomocy lekarskiej nie zdołano uratować żadnej z pozostałych osób.

Nowemiasto-wieś. W zabudowaniu p. Franciszka Mączkowskiego z Nowemiasta wpadł piorun przez okno do chlewu, zabijając 1 cielę, wagi około 2½ ctr.

Rożental. W nocy podczas szalejącej burzy uderzył piorun w stodołę rolnika Kasprzyckiego Konrada w Rożentalu. Od uderzenia pioruna zapaliła się stodoła, Ogień przerzucił się na zabudowanie gospodarze które spłonęły. Stodoła zapełniona była tegorocznym zbożem wartości 13.120 złotych. Uległy zniszczeniu również maszyny rolnicze, znajdujące się w zabudowaniach. Pan Kasprzycki ubezpieczony był w Zakł. Wzajemnych Ubezpieczeń w Poznaniu, na łączną sumę 25 tys. złotych.

Na miejsce pożaru przybyły straże pożarne z Rożentalu, Zielkowa, Kazanic i Grabowa. Przy akcji ratunkowej doznał porażenia miejscowy sołtys Zdziebłowski Józef, oraz poparzenia stóp Jan Babski.

Od uderzenia pioruna spaliły się stogi tegorocznego zboża w majątkach Katlewie i Hartowcu. Wartości spalonych stogów nie ustalono jeszcze.

Czerlin. Około godziny 2-giej podczas gwałtownej burzy z piorunami, uderzył piorun w stodołę u rolnika Bolesława Mederskiego w Czerlinie (wybudowanie), powodując pożar stodoły. Pożar zniszczył stodołę wartości 1500 złotych, 36 fur zboża wartości 2000 zł., młocarkę około 400 zł. Ogólna wartość około 4250 zł. Spalone objekty były ubezpieczone w Zakł. Wzaj. Ubezpiec.

Prątnica wybudów. Podczas burzy o godz. 1.30 zabił piorun rolnika Teodora Zedlewskiego, w czasie gdy ten z całą rodziną w mieszkaniu odmawiał różaniec. Piorun przez okno wpadł do mieszkania i zabił Zedlewskiego na miejscu.

Kradzież polna.

Łąkorz. Na terenie gminy Łąkorz, a mianowicie na polach ks. prob. Dunajskiego i Piotrowskiego, zauważono, że w pszenicy na pniu została pozrywana większa ilość kłosów. Przewadzone przez policję dochodzenia ustaliły iż kradzieży tej dopuszczał się Golubski Jan z Łąkorzy, który usiłował skradzioną pszenicę sprzedać. Za czyn swój będzie odpowiadał przed sądem.

Włamanie w kościele.

Gdynia Pał. W kościele katolickim w Jastarni nieznanymi sprawcami, w celu wydobycia na... rzech zab...

Zajączkowo lubawskie.

W ostatniej chwili dowiadujemy się że wczoraj o godz. 23 wykoleił się parowóz na przejeździe z powodu zamulenia piaskiem z powodowanego ulewem deszczem. Ofiar w ludziach, ani przerwy w komunikacji nie było.

„Locarno wschodnie a Polska

Od szeregu tygodni łamy większych dzienników i pism poświęcają dużo miejsca pewnemu zagadnieniu, które krótko nazywa się „Locarno Wschodnie”. Ponieważ ostatnie wizyty polskich mężów stanu pozostawały w związku z tem zagadnieniem, a dla wielu czytelników mogłoby pozostać niejasnym jego podłoże, przeto problem ten poddajemy bliższemu naświetleniu.

W roku 1925 państwa Europy zachodniej zawarły ze sobą w czerwcu umowę, w której zobowiązały się wzajemnie pomagać sobie w wypadku najazdu zbrojnego na jedno z nich. Pakty takiego nie zawarto wtenczas na Wschodzie Europy, gdyż brak tam było jeszcze warunków dla takiej umowy. Minęło kilka lat i znaleziono wyjście w pakcie Kelloga, w pakcie o wzajemnym nienapadaniu czyli nieagresji. Państwa należące do Ligi Narodów, przyjmują już tem samem na siebie obowiązek przestrzegania pokoju. Pakty o nieagresji stanowią umowną rękojmię poszczególnych państw dotrzymania pokoju. To też Polska stara się zawrzeć pakty nieagresji ze wszystkimi swoimi sąsiadami, przede wszystkim z Sowietami, które do Ligi Narodów nie należą, a następnie z Niemcami, które w r. 1933 z Ligi Narodów wystąpiły i tem samem zrzuciły z siebie obowiązek przestrzegania obowiązków dotyczących zachowania pokoju, jakie Liga na swych członków nakłada.

Pakty te, zapewniają Polsce pokój od Wschodu i Zachodu na lat dziesięć, aczkolwiek Polska nie uważa ich za maximum bezpieczeństwa.

Niemniej jednak uświadomiona opinia publiczna w Polsce przyjęła z pewnym zdziwieniem projekt min. spraw zagran. Francji Barthou wprowadzenia nowego systemu ochrony pokoju na wschodzie Europy, ochrzczonego mianem „Locarno Wschodnie”, a polegającego na stworzeniu paktów wzajemnej pomocy zbrojnej w razie napaści, — paktów narzuconych państwom wschodnio-europejskim przy gwarancji wielkich mocarstw, analogicznie do paktów Locarneńskich z 1925 r., dotyczących państw zachodnio-europejskich.

Takie pakty nigdy w istocie nie gwarantowały, lecz przeciwnie, sytuację by tylko komplikowały. Państwa wschodnio-europejskie mają swe własne sojusze, mają wreszcie rozmaitych przeciwników.

Tak np. niepotrzebną rękojmią byłoby zagwarantowanie Sowietom przez mocarstwa ich granicy zachodniej, albowiem Polska, największy z sąsiadów nie zamierza tej granicy gwałcić, i sama zawarła już z Sowietami pakty, poruszające wzajemny pokój. To samo w odniesieniu do Sowietów można powiedzieć o państwach bałtyckich.

Na południe istnieją państwa Małej Ententy — Czechosłowacja, Rumunia i Jugosławia, które związane są ze sobą sojuszem prawie wojskowym i jako takie nie potrzebują wzmocnienia paktów locarneńskich.

Mimowoli tedy rodzi się myśl, że projekt ministra Barthou ma na myśli inne cele do których pakt ma być pomostem.

Są to cele specjalne polityki zagranicznej Francji, która chciałaby wciągnąć jaknajwięcej państw w krąg swych wpływów.

Polska od lat prowadzi samodzielną i aktywną politykę zagraniczną, dzięki której potrafiła bez obcej pomocy uregulować stosunki ze wszystkimi swymi sąsiadami. Toteż przyjęcie przez Polskę bez zestrzeżeń projektu paktu „Wschodniego Locarno” oznaczałoby ze strony Polski dobrowolne wyrzeczenie się samodzielnej i aktywnej roli.

Francji najwięcej zależy na pozyskaniu Sowietów; pozyskanie takiego sojusznika ułatwiło jej grę wobec Niemiec i przyniosło pomoc w akcji na Dalekim Wschodzie.

Z paktu wschodniego miałyby więc płynąć korzyści dla Sowietów, przez wypuszczenie ich z powrotem do Europy. Niemcy miałyby uzyskać równość zbrojeń, o które tyle lat walczyły w Lidze Narodów; Mała Ententa miałyby wyjść wzmocniona przez zaciśnięcie sojuszu wojskowych. — Polska jednakże musiałaby stracić i pod względem prestiżu i pod względem swobody działania w dziedzinie regulowania stosunków z sąsiadami, a bodaj i pod względem nietykalności swego terytorjum w razie wojny. To samo można powiedzieć o niektórych państwach bałtyckich.

zrozumiały przeto jest rezerwa czynników rządowych Polski wobec dotychczasowych planów paktu „Wschodniego Locarno”.

Kontrola nad zbórkami ulicznymi.

15. b. m. wchodzi w życie rozporządzenie ministra spr. wewn. o kontroli nad zbórkami publicznymi. Zbiórki mogą odbywać się tylko za zezwoleniem władz administracyjnych. Przeprowadzenie zbórek w urzędach państwowych i samorządowych w obrębie zakładów szkolnych oraz na terenach pozostających pod zarządkiem władz wojskowych jest wzbronione. W wyjątkowych tylko okolicznościach mogą tam się odbywać zbiórki. W przeprowadzeniu takich zbórek ulicznych nie mogą brać udziału dzieci i młodzież do lat 18 oraz młodzież szkolna, z wyjątkiem słuchaczy szkół wyższych.

Zniżka cen żelaza.

Warszawa, 1. 8. W wyniku pertraktacji, prowadzonych w drugiej połowie lipca przez ministerstwo przemysłu i handlu z przedstawicielami hutnictwa żelaznego nastąpiła w dniu 1 sierpnia druga w bieżącym roku obniżka cen żelaza. Po wprowadzeniu przez Syndykat Polskich hut żelaznych w kwietniu b. r. nowej organizacji rynkowej sprzedaży produktów walcowniczych oraz zmiany poprzednio obowiązującego systemu rabatu zostało rozszerzone prawo bezpośredniego zamawiania w syndykacie na pierwszych konsumentów.

Obniżka rzeczywista ceny sprzedażnej dla konsumenta wyniosła średnio 5 proc. Obecnie cennik zarządczy syndykatu uległ dalszej obniżce o 7,68 proc.

Tańsze zapalaki po 5 i 3 grosze.

Monopol zapalczany wypuścił dla próby tańsze zapalaki dla Kresów Wschodnich. Jedno w opakowaniu twardem, zawierające 24 zapalaki i kosztują 5 groszy, a drugie w opakowaniu miękkim kosztują 3 grosze.

O ile próbnego wprowadzenia tych zapalaki da wynik pomyślny. Monopol Zapalczany rzuci je na rynek całej Rzeczypospolitej.

Cukier stanie od jesieni o 20 gr na kilogramie. Dowiadujemy się, że od jesieni cukier stać będzie o 20 gr na 100 kilogramach czyli o 20 gr na kilogramie.

Urlop premiera.

Warszawa. W sobotę wieczorem wyjechał na parotygodniowy urlop-wypoczynkowy p. prezes rady ministrów prof. Kozłowski. Wakacje spędzi p. premier w Kielecczyźnie. W czasie nieobecności premiera zastępować będzie p. minister skarbu dr. Zawadzki.

Składajcie ofiary

na POWODZIAN.

Program Radjowy.

Warszawa — Wtorek 7. VIII.

6.30 Audycja poranna. 11.57 Sygnał czasu. 12.00 Hejnał z Krakowa. 12.03 Wiad. meteorol. 12.05 Codz. Przegl. Prasy Polsk. 12.10 Koncert zesp. 13.00 Dziennik połudn. 13.05 Muzyka popularna (płyty). 13.50 „Z rynku pracy”. 14.00 Wiad. o eksp. Polski. 14.05 Wiadom. gosp. 15.40. Pogadanka muz. 16.00 Tr. z Bayreuth. 17.30 Skrzynka P. K. O. 17.45 Recital śpiewaczy. Przy fort. prof. J. Lefeld. 18.10 „Wróżka z pobytu w Bayreuth” 18.25 D. c. transmisji z Bayreuth. 19.45 Pogadanka o Turnieju lotniczym. 19.55 Kronika harcowska. 20.00 „Myśli wybrane”. 20.02 Rozmaitości. 20.10 Program na dz. nast. 20.15 Wiadom. sport. 20.25 Recytacje poezji. 20.25 Dzieńnik wieczorny. 20.45 Wiadomości rolnicze. 20.55 D. c. transmisji z Bayreuth. 22.21 Odezyt z Krakowa. 22.40 Muzyka lekka (płyty). 23.00 Wiadom. meteor. 23.05 Polaey z zagranicy przemawiają.

Warszawa środa 8. VIII.

Audycja poranna. 11.57 Sygnał czasu. 12.00 Hejnał. 12.03 Wiadom. meteorol. 12.05 Przegl. Prasy Polsk. 12.10 Płyty. 13.00 Dziennik pol. 13.05 Koncert 14.00 Muzyka lekka. 16.30 Tr. z finałów Igrzysk. 17.15 Muzyka. 18.00 „Książka i wiedza”. 18.15 Tr. uroczystego zamknięcia Igrzysk. 18.30 Muzyka. 18.45 „Wspomnienia legionowe”. 18.55 „Życie kult. i artyst. stolicy”. 19.00 Rozmaitości. 19.10 Program na dz. nast. 19.15 Muzyka. 19.50 Wiadom. sport. 20.00 „Myśli wybrane”. 20.03 Feljton aktualny. 20.12 Muzyka lekka. 20.50 Dziennik wiecz. 21.00 Capstrzyk Marynarki. 21.02 „Skrzynka poczt. 21.13 Koncert 22.00 (Kwadr. III.) 22.15 Muzyka taneczna. 23.00 Wiadom. meteor. 23.05—23.10 Polaey z zagranicy przemawiają.

Notowanie cen w Toruniu.

Toruń. Pat. Według sprawozdań Komisji Notowań cen zwierząt rzeźnych w Toruniu z d. 2. sierpnia b. r. spędzono na Targowisku Zwierzęce 143 krowy, 58 świń, 7 kóz, 131 warchlaków, 211 prosiąt, 490 koni, — razem 1040 sztuk. Płacono za 100 kg. żywej wagi loco Targowisko Zwierzęce w Toruniu:

Krowy nietuczzone, dobrze odżywione	od 32 zł do	36 zł
miernie odżywione	20	28
Świnie: pełnomięsiste od 120 do 150 kg.	66	72
od 100 do 120 kg.	58	64
80 do 100 (bekon)	52	62
Zwierzęta użytkowe i hodowl. płacono za sztukę		
Konie dobre	400	500
robocze	250	350
starsze	90	150
Krowy dobre	250	350
średnie	150	200
starsze i inne	110	130
Prosięta	5	10
Warchlaki od 30 do 45 kg.	14	25
od 18 do 35 kg.	13	18

Przebieg targu spokojny.

Giełda zbożowa w Bydgoszczy.

Notowania z dnia 3. VIII. 1934. Za 100 kg. płacono:	
Żyto	17,00—17,25
Żytnica	21,25—21,75
Jęczmień browarowy	22,00—22,50
Jęczmień jednolity	00,00—00,00
Jęczmień zbiorowy	00,00—00,00
Owies	17,50—18,00
Otręby żytnie	13,50—14,00
Otręby pszenne (grube)	13,25—14,00
Otręby (średnie)	13,00—13,75
Gorzycza	51,00—53,00
Groch Viktorja	38,00—42,00
Groch Folgiera	33,00—36,00
Lubin niebieski	00,00—00,00
Lubin żółty	00,00—00,00

Giełda pieniężna. Bank Polski. placit w dniu 4. 8. 1934 za	
dolar amerykański	5,25—5,26
funty szterlingów	26,50
franki szwajcarskie	172,16
franki francuskie	34,80
guldeny gdańskie	173,02
florény holenderskie	357,05

Redaktor odpowiedzialny Antoni Mitoszewski w Nowemnieście.
Wydawca Celestyn Mitoszewski w Nowemnieście.

Wapno, cement,
trzcina suf., gips

moła górnośl. prep.

NEWERTOWSKI
NAJSTARSZY I JEDYNY SPECJALNY
W ZELAZA
miasto Bydgoszcz
Tel. 66

Gwoździe,
okucia, budowlane do okien i drzwi
kafle
do pieców i przybory do tytanu
Ponadto wszelkie maszyny rolnicze
i części zapasowe
połoca po najniższych cenach

Potrzebuję

ów,